

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

NEGYEDIK SZEKCIÓ

PINTÉR kontra MAGYARORSZÁG

(Kérelem sz. 39638/15)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2020. május 26.

A jelen ítélet végleges, de szerkesztési változtatások lehetségesek.

A Pintér kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Negyedik Szekció), az alábbi személyek részvételével:

Branko Lubarda, *Elnök*,

Carlo Ranzoni,

Paczolay Péter, *bírák*,

és Ilse Friewirth, *Szekció Jegyzőkönyv-vezető Helyettes*,

Tanácsban tartott ülésén

az alábbiakat figyelembe véve:

Pintér Csaba József úr magyar állampolgár ("a kérelmező") által az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Egyezmény ("az Egyezmény") 34. Cikke alapján a Bíróságnak 2015. augusztus 1-jén benyújtott kérelem;

döntés arról, hogy a kérelemről értesítik a magyar kormányt ("a Kormány");

a felek észrevételei;

2020. május 5. napján tartott zárt ülést követően

a fenti napon a következő ítéletet hozza:

BEVEZETŐ

Az ügy a hatóságok azon döntésével kapcsolatos, hogy nem adtak engedélyt a szabadságvesztés büntetését töltő kérelmezőnek arra, hogy halálos beteg édesapját meglátogassa.

A TÉNYEK

1. A kérelmező 1973-ban született és Budapesten élt. Pohárnok B. Budapesten praktizáló és a Magyar Helsinki bizottság képviselőjében eljáró jogász képviselte.

2. A Kormányt Tallódi Z. úr, az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

3. 2017. szeptember 9-én a kérelmező elhunyt. Édesanyja, Pintér József Jánosné 1954-ben született, Egerben élő magyar állampolgár előadta, hogy a kérelmező nevében folytatni kívánja az eljárást.

4. A felek előadásai alapján az a tényállás a következőképpen foglalható össze.

5. 2014. december 2. és 2015. március 15. között a kérelmező a baracskai fogházban töltötte szabadságvesztés büntetését, melyet tizenhárom

(közlekedési) szabálysértés miatt szabtak ki rá, mivel nem fizette ki rá a bírságokat. A Bírságok megfizetésének elmaradása következtében a bírságokat szabadságvesztés büntetésre váltották át.

6. 2015. január 13-án a kérelmező háromnapos különleges távozási engedélyt kért a börtön parancsnokától annak érdekében, hogy meglátogassa édesapját, aki halálos rákbeteg volt. A börtön ügyintézője a kérelmet 2015. január 19-én vette át. Kérelemben, melyhez a kérelmező édesapjának végső stádiumban lévő hasnyálmirigy rákját igazoló orvosi igazolást is csatoltak, a kérelmező előadta, hogy utolsó látogatást kíván tenni édesapja otthonában, ahová édesapját a kórházból közelgő halálára tekintettel elengedték. A kérelmező előadta, hogy kíséző és bilincsek nélkül kívánja meglátogatni, és nyilatkozott arra is, hogy önként visszatér a börtönbe.

7. 2015. február 13-án a Veszprémi Járásbíróság megkereste a büntetésvégrehajtási intézetet, hogy tegye lehetővé a kérelmező megjelenését 2015. február 26-án egy család elkövetésének gyanúja miatt tartandó tárgyaláson. Az említett napon a bíróság megállapította a kérelmező bűnösségét, és 2 év 4 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés megkezdésének napját 2015. március 16-ában állapították meg.

8. Időközben a kérelmező kérésének elbírálására nyitva álló 30 napos határidő 2015. február 22-én lejárt. Ezen a napon a kérelmezőt arról tájékoztatták, hogy édesapja ugyanazon a napon elhunyt. Távozásával kapcsolatos kérelmére soha nem kapott választ. A büntetésvégrehajtási intézet adminisztrációja 2015. január 30-án készített belső jelentést, mely szerint a kérelmet nem hagyták jóvá, mivel a kérelmező ragaszkodott hozzá, hogy édesapját kíséret nélkül látogassa meg. A Kormány által benyújtott és a büntetésvégrehajtási intézet adminisztrációja által készített másik dokumentum bizonyítja, hogy a hatáskörrel rendelkező tisztviselők csak abban az esetben hagyták volna jóvá a kérelmező kérését, ha beleegyezett volna, hogy kísézővel távozhasson.

RELEVÁNS HAZAI JOG

9. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény ("a Törvény") a következőképpen rendelkezik:

20. §

„(3) Ha a végrehajtásért felelős szerv szervezeti egységének vezetője kérelemre jár el, a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül intézkedik, illetve dönt, kivéve, ha az ügy jellege soron kívüli elintézkést kíván. Az elintézkési határidőt a kérelem elbírálására - az (1) bekezdés szerint - jogosult indokolt esetben, írásban, egy alkalommal legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja. Erről a kérelmezőt írásban értesíteni kell.”

21. §

„(1) A végrehajtásért felelős szerv intézkedése vagy döntése ellen, illetve annak elmulasztása miatt panasszal lehet fordulni a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez. E törvényben meghatározott esetekben a döntés ellen az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet terjeszthet elő, illetve keresettel fordulhat a bírósághoz.”

123. §

„(1) Az elítélt a bv. intézet parancsnokának engedélye alapján - őrzéssel vagy anélkül - meglátogathatja orvos által igazoltan súlyos beteg közeli hozzátartozóját, részt vehet közeli hozzátartozója temetésén.

(2) A bv. intézet parancsnoka az (1) bekezdésben foglaltak engedélyezése esetén elrendelheti mozgáskorlátozó eszközök használatát, kivételes esetben megtagadhatja a látogatás, a temetésen való részvétel, illetve a kegyelet lerovásának engedélyezését.”

141. §

„(4) A kérelemnek helyt adó döntésről az elítélt szóban is tájékoztatható.

(5) A döntés lényegét és a közlés időpontját a nyilvántartásban rögzíteni kell, ezzel egyidejűleg az írásba foglalt döntést az elítélt számára át kell adni.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 8. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

10. A kérelmező panaszában előadta, hogy a hatóságok elmulasztottak megfelelő jogi indoklással ellátott döntést hozni halálos beteg édesapja meglátogatásával kapcsolatos kérésének elutasítása ügyében. Az Egyezmény 8. és 13. Cikkére hivatkozott.

11. A kérelmező halálát követően édesanyja tájékoztatta a Bíróságot, hogy ő kívánja folytatni a kérelemmel kapcsolatos eljárást. Az eredeti kérelmező kérelem benyújtását követő halála esetén a Bíróság általában engedélyezi, hogy a közvetlen hozzátartozó folytassa az eljárást, amennyiben ehhez törvényes érdeke fűződik. Tekintettel a kérelem tárgyára és az eljárás valamennyi körülményére, a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező édesanyjának fennáll az eljárás folytatásával kapcsolatos törvényes érdeke és így rendelkezik az Egyezmény 34. Cikke szerinti *locus standi* státusszal (lásd *Murray v. the Netherlands* [GC], no. 10511/10, § 79, 26 April 2016).

12. A Bíróság jogosult dönteni arról is, hogy az ügy tényállása milyen jogalapon kerül elbírálásra (lásd *Radomilja and Others v. Croatia* [GC], nos. 37685/10 and 22768/12, §§ 114 and 126, 20 March 2018), és úgy véli, hogy a kérelemben felvetett kérdés kizárólag az Egyezmény 8. Cikkét érinti, mely a következőképpen szól:

„1. Mindenkinnek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.

2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.”

A. Elfogadhatóság

13. A Kormány elismerte, hogy a kérelmező kérése tekintetében nem született formális határozat, előadta azonban, ezen érvének további részletezése nélkül, hogy a kérelmező a Törvény 21. § (1) bekezdése alapján panaszt kellett volna előterjesszen, melynek elmaradása azt jelenti, hogy a kérelmező nem merítette ki a rendelkezésre álló hazai jogorvoslatokat.

Ezt a kérelmező vitatta.

14. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező kérésének elbírálására nyitva álló törvényes 30 napos határidő 2015. február 22-én letelt és a hatóságok nem adtak ki formális határozatot. Csak ezt követően lett volna lehetőség arra, hogy a kérelmező panaszt nyújtson be. Azonban édesapja ugyanazon a napon elhunyt, ezért a kérés – és ennek következtében bármilyen ezzel kapcsolatos panasz – értelmét veszítette. Ilyen körülmények között a Bíróság álláspontja szerint a kérelmet a hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítésének elmulasztása miatt nem lehet elutasítani.

15. A Bíróság megállapítja továbbá, hogy a kérelem nem nyilvánvalóan alaptalan és az Egyezmény 35. Cikkében foglalt más jogalapon sem lehet elfogadhatatlannak nyilvánítani. Ezért a kérelmet el kell fogadni.

B. Érdemi kérdések

16. A Kormány előadta, hogy a kérelmező családi életéhez való jogát nem sértették meg, többek között azért sem, mert megkapta volna a távozási engedélyt, amennyiben beleegyezett volna abba, hogy kísérelővel távozzon.

17. A kérelmező előadta, hogy a családi életéhez való jogába történt beavatkozás indokolatlan és jogalap nélküli volt.

18. A Bíróság emlékeztet arra, hogy egy magánszemély magánéletébe és családi életébe történő bármely beavatkozás a 8. Cikk megsértését jelenti, kivéve, ha az „törvényben meghatározott”, a 2. alpont szerinti jogos célok valamelyikét szolgálja és „szükséges egy demokratikus társadalomban”. A szükségesség azt feltételezi, hogy a beavatkozás fontos társadalmi érdeket szolgál és ezen belül az elérni kívánt törvényes célokkal arányos. Annak meghatározása során, hogy egy beavatkozás „szükséges egy demokratikus társadalomban”, a Bíróság figyelembe veszi, hogy a szerződő államok mozgástérrel rendelkeznek. Mindemellett a Bíróság a kifogásolt tényeket nem tudja önmagukban vizsgálni, hanem objektív mércét kell használnia és az eset összes körülményét figyelembe kell vennie (lásd *Csász v. Hungary*, no. 14447/11, §§ 15-16, 21 October 2014).

19. A jelen ügyben a Bíróság megállapítja, hogy a büntetésvégrehajtási intézet eljárásának eredményeképpen a kérelmező nem kapott engedélyt arra, hogy meglátogathassa haldokló édesapját. A Bíróság megállapítja, hogy ez kétségtelenül a kérelmező családi életébe való beavatkozásnak tekinthető. Először azt vizsgálja meg, hogy a beavatkozás „törvényben meghatározott” volt-e.

20. A jogalap tekintetében a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmezőnek joga volt arra, hogy a Törvény 141. § (5) bekezdése alapján formális határozatot kapjon. Ilyen határozat azonban nem született, amely a jogszabályok nyilvánvaló megsértését jelenti.

21. Ezen kívül, a formális határozat hiányában az is kétséges, hogy betartották-e a Törvény 123. §-át: így nem lehet megállapítani azt, hogy vajon a büntetés végrehajtási intézmény az elutasítás során bármilyen „kivételes esetet” figyelembe vett-e (ld. a (2) bekezdést); milyen indokok tették szükségessé a kíséretet (ld. az (1) bekezdést) mint az adott esetben az egyetlen lehetséges eljárást; és a hatóság miért nem mérlegelte egyéb mozgáskorlátozó eszköz alkalmazását (ld. a (2) bekezdést).

22. A fentiek alapján a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a beavatkozás nem volt „törvényben meghatározott”. Ezért a Bíróság nem kezdett annak vizsgálatába, hogy a beavatkozás törvényes célt szolgált-e, vagy szükséges volt-e egy demokratikus társadalomban.

23. A fentiek alapján tehát megsértették az Egyezmény 8. Cikkjét.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

24. Az Egyezmény 41. cikke a következőképpen szól:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Kár

25. A kérelmező 3.000 euró nem vagyoni kárt követelt.

26. A Kormány vitatta ezt az igényt.

27. A Bíróság úgy véli, hogy a megállapított jogsértések eredményeképpen a kérelmező bizonyára elszenvedett valamilyen nem-vagyoni hátrányt, ezért az általa követelt teljes összeget, vagyis 3.000 Eurót megítéli.

B. Költségek és kiadások

28. A fentieken kívül a kérelmező 5.220 Euró költségtérítést kért a Bíróság előtti eljárás költségeire. Ez az összeg a kérelmező jogásza által végzett 40 munkaórát jelent, 130 Euró plusz ÁFA óradíjjal számolva, plusz 20 Euró adminisztratív költség merült fel.

29. A Kormány vitatta ezt az igényt.

30. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak olyan mértékben jogosult a költségek megtérítésére, amennyiben kimutatja, hogy azok ténylegesen felmerültek, szükségesek voltak, és összegük ésszerű. A jelen ügyben a rendelkezésre álló dokumentáció és a fenti kritériumok figyelembe vételével a Bíróság 3.000 Euró összeget plusz az arra eső adók összegét ítéli meg.

C. Késedelmi kamat

31. A Bíróság megfelelőnek találja, hogy a késedelmi kamat az Európai Központi Bank marginális hitelkamatlábán alapuljon, melyhez három százalékpontot kell hozzáadni.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚAN

1. *Elfogadhatóvá nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 8. Cikkét megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy
 - (a) az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára a következő összegeket, továbbá az ezen összeget terhelő adókat kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) nem vagyoni kártérítés jogcímén 3.000 (háromezer) Euró plusz az erre eső adók összege;
 - (ii) költségtérítés jogcímén 3.000 (háromezer) Euró plusz az erre eső adók összege;
 - (b) a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű egyszerű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.

PINTÉR kontra MAGYARORSZÁG ÍTÉLET

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2020. május 26. napján, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Ilse Freiwirth
Jegyzőkönyv-vezető helyettes

Branko Lubarda
Elnök